

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS					PASTABOS
Bendra ekonominė informacija					
	27-gruodžio-24	02-sausio-25	Vidurkis	Pokytis	ECB
1 EUR = ... TRY	36.7456	36.4523	36.7066	-0.8%	
Turkijos centrinis bankas sumažino bazinę palūkanų normą nuo 50 proc. iki 47,5 proc. Tai pirmas sumažinimas per beveik dvejus metus.					AnadoluAjansi
Būsto pardavimai Turkijoje lapkričio mėn. sumažėjo 7,34 %, tačiau, palyginti su tuo pačiu 2023 m. mėnesiu, išaugo 63,6 %.					Dunya
Nuo 2025 m. sausio 1 d. autorizacijos patvirtinimas tapo privalomas interneto platformose skelbiamiems nekilnojamojo turto nuomos skelbimams. Dėl šių taisyklių pažeidimo buvo užblokuota prieiga prie 1 426 socialinių tinklų paskyrų, daugiausia "Facebook" ir "Instagram".					Oksijen
Lapkričių naujai įsteigtų įmonių skaičius TR per metus sumažėjo 3 proc. Praėjusį mėnesį iš viso įsteigtos 10 092 įmonės, t. y. 10 808 įmonėmis mažiau nei spalį ir 10 403 įmonėmis mažiau nei 2022 m. lapkritį. Iš jų 599 buvo su užsienio partneriais arba užsienio kapitalo įmonės. Be to, smarkiai išaugo užsidarančių įmonių skaičius – iš viso lapkričio mėn. veiklą nutraukė 2 631 įmonė, t. y. 8,9 % daugiau nei pernai tuo pačiu laikotarpiu. Sausio-lapkričio mėn. visoje Turkijoje įsteigtos 102 804 naujos įmonės, t. y. 11,4 % mažiau nei pernai. Tuo tarpu per tą patį 11 mėnesių laikotarpį veiklą nutraukė 23 861 įmonė, t. y. 19,7 % daugiau nei pernai, rodo TOBB duomenys.					AnadoluAjansi
Turkija padidino muitą iš Kinijos importuojamiems benziniams ir hibridiniams automobiliams. Nuo 2025 m. sausio 1 d. muitas padidėjo nuo 40 proc. iki 50 proc.					Ekonomim
Vartotojų kainų indeksas (CPI), 2024 gruodis					TUIK
	2024 gruodis	2023 gruodis	2022 gruodis		
Pokytis per mėnesį	1.03	2.93	1.18		
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	44.38	64.77	64.27		
Metinis pokytis	44.38	64.77	64.27		
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	58.51	53.86	72.31		
Didžiausias metinis augimas fiksuotas švietimo grupėje - +91.64%, toliau būstas – +69.03%; viešbučiai ir restoranai - +57.13%; sveikatingumo paslaugos - +47.63%; maistas ir nealkoholiniai gėrimai - +43.58%; namų apyvoka - +43.30%; alkoholiniai gėrimai ir tabakas - +39.28%; mažiausias augimas - +25.88% - susisiekimo paslaugų grupėje.					
Vidaus produkcijos kainų indeksas (D-PPI), 2024 gruodis					TUIK
	2024 gruodis	2023 gruodis	2022 gruodis		
Pokytis per mėnesį	0.40	1.14	-0.24		
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	28.52	44.22	97.72		
Pokytis lyginant su ankstesnių metų analogišku mėn.	28.52	44.22	97.72		
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	41.10	49.93	128.94		

D-PPI pagrindiniuose pramonės sektoriuose - kasybos ir akmens kasybos +36.17 proc.; apdirbamojoje pramonėje +30.02 proc.; elektros, dujų, garo ir oro kondicionavimo +11.21 proc.; vandens tiekimo +34.48 proc.; tarpinės prekės +27.01 proc.; ilgalaikio vartojimo prekės +35.69 proc.; trumpalaikio vartojimo prekės +39.26 proc.; energija +11.92 proc.; gamybos priemonės ir prekės +29.21 proc.	
Tarptautinis bendradarbiavimas	
Turkija pradėjo statyti raketų paleidimo bazę Somalyje. Objektas vystomas kaip Turkijos nacionalinės kosmoso programos dalis. Somalyje jau veikia didžiausia Turkijos karinių mokymų bazė užsienyje.	Bloomberg
Pramonės ir technologijų ministras M. F. Kacir pareiškė, kad derybos su Kinijos automobilių milžine "Chery" dėl investicijų į TR artėja prie pabaigos. Kalbėdamas apie galimybę nacionaliniam EV flagmanui TOGG užmegzti partnerystę su pasauliniais prekių ženklais, ministras pažymėjo, kad nors TOGG išliks nacionaliniu prekės ženklu, ateityje gali būti bendradarbiaujama, pavyzdžiui, baterijų technologijų srityje.	CNNTurk
Brazilijos energetikos ir automatikos įmonė WEG, investavusi 28 mln. eurų (29 mln. JAV dolerių), Turkijoje įsteigs gamyklą, kurioje bus gaminamos pramoninės pavarų dėžės.	AnadoluAjansi
Finansai	
Lapkričio mėn. Turkijos centrinės valdžios biudžeto deficitas siekė 16,7 mlrd. TL (483,8 mln. JAV dolerių). Biudžeto pajamos siekė 939,5 mlrd. lirų (27,3 mlrd. JAV dolerių), o išlaidos - 956,1 mlrd. lirų (27,8 mlrd. JAV dolerių). Su palūkanomis nesusijusios išlaidos siekė 809,8 mlrd. lirų (23,5 mlrd. JAV dolerių), o palūkanų mokėjimai sudarė 146,3 mlrd. lirų (4,3 mlrd. JAV dolerių).	AnadoluAjansi
Spalio pabaigoje Turkijos trumpalaikės užsienio skolos dydis siekė 180,1 mlrd. dolerių ir, palyginti su 2023-10, padidėjo 2,3 proc.	AnadoluAjansi
Viešosios priežiūros apskaitos ir audito standartų valdyba priėmė reglamentą, kuriuo į didelių ir vidutinių įmonių finansinės atskaitomybės standartą įtraukė apskaitos principus, susijusius su kripto-turto vertinimu ir klasifikavimu.	AnadoluAjansi
TR patvirtintas naujas reglamentas, kuriuo siekiama kovoti su kriptovaliutų pervedimų naudojimu neteisėtai veiklai – nuo šiol tapatybės patikrinimas bus privalomas atliekant sandorius, viršijančius 15 000 lirų.	NTV
Inovacijos	
TR pristatė planus įkurti superlaidžių lustų gamyklą.	DailySabah
TR Energijos rinkos reguliavimo tarnyba paskelbė, kad elektromobilių įkrovimo punktų skaičius TR lapkritį viršijo 25 000.	TGRT Haber
E-komercija	
Toliau branginami pirkiniai iš užsienio – TR Prekybos ministerija nustatė naujas taisykles dėl neapmuitinamo apsipirkimo užsienyje: nuo 2024 m. gruodžio 27 d. neapmuitinamo apsipirkimo limitas sumažintas iki 27 eurų, o prekių skaičius apribotas iki 500. Be to, prie prekės kainos visuose pirkimuose bus pridėamos 3 eurų transporto išlaidos, fiksuotas 3 eurų transporto mokestis bus taikomas ir perkant nemokamą pristatymą siūlančiose platformose, pavyzdžiui, „Temu“, „AliExpress“ ir „Shein“. 2024 m. rugpjūčio 21 d. paskelbtu dekretu tarptautinio greitojo siuntimo pirkinų limitas buvo sumažintas nuo 150 eurų iki 30 eurų, o mokesčio tarifas buvo padidintas nuo 18 iki 30 proc. kroviniams iš Europos Sąjungos (ES) ir nuo 30 iki 60 proc. kroviniams iš ES nepriklausančių šalių.	Haber7
Mokėjimams, atliekamiems parduodant prekes ir paslaugas elektroninės prekybos srityje, nuo sausio 1 d. nustatytas 1 proc. išskaičiuojamojo mokesčio tarifas.	Oksijen

Pramonė	
Per 11 šių metų mėnesių, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, komercinių transporto priemonių grupės gamyba TR sumažėjo 12 proc., sunkiųjų komercinių transporto priemonių grupės - 25 proc., lengvųjų komercinių transporto priemonių grupės - 10 proc. Šiuo laikotarpiu automobilių pramonės pajėgumų panaudojimo lygis buvo 70 proc.	Oksijen
JAV technologijų milžinė „Amazon“ susitarė su Turkijos tikslojo apdirbimo įmone „Tezmaksan“ dėl 1 500 palydovų komponentų gamybos Turkijoje.	TurkiyeGazetesi
Gynybos pramonė	
Turkija užėmė pirmaujančią vietą pasaulinėje bepiločių orlaivių (UAV) rinkoje, užimdama 65 proc. pasaulio UCAV (<i>Unmanned Combat Aerial Vehicle</i>) rinkos dalies	TRTHaber
„Roketsan“ paskelbė, kad jau pasiekė 2025 m. viduriui keltus tikslus, o tai paskatino peržiūrėti savo strateginius tikslus. Bendrovė skelbia sėkmingai lokalizavusi daugiau kaip 90 proc. savo produkcijos.	Hurriyet
Turkijos gynybos technologijų kompanija „Aselsan“ ir TR Gynybos pramonės prezidentūra pasirašė sutartį dėl oro gynybos radiolokacinių sistemų pirkimo, kurios bendra vertė – 170,97 mln. dolerių ir 1,95 mlrd. lirų, tiekimai pagal sutartį bus vykdomi 2026-2031 m.	Dunya
Žemės ūkis	
Nacionalinė pieno taryba paskelbė 17 proc. didinanti superkamo pieno kainą - nuo 14,65 lirų iki 17,15 lirų už litrą. Superkamo pieno kaina per metus pakilo 49 proc. Turkijoje vienas gyventojas per metus vidutiniškai suvartojo apie 253 kg pieno – beveik tiek pat, kiek ir Europos šalyse.	Bianet
Žemės ūkio produktų kainos, palyginti su ankstesniu mėnesiu, padidėjo 8,88 proc., o palyginti su praėjusių metų gruodžiu – 37,55 proc.	Oksijen
Garsaus TR priesonių prekės ženklo "Arifoglu" produktuose vietoj čiobrelių buvo aptikta nežinoma pašalinė medžiaga.	Hurriyet
Nuo sausio 3 d. alkoholio produktų (džino, degtinės, viskio), išskyrus raki ir alų, akcizo mokestis buvo padidintas 12,5 proc.	Cumhuriyet
Energetikos sektorius	
TR siekia tapti regioniniu baterijų technologijų gamybos centru iki 2030 m., sukurdamą 80 GWh pajėgumus, - liepos mėn. paskelbė investicijų programą „HIT-30“, pagal kurią teikiama visapusiška parama ir paskatos specialioms projektams prioritetingose technologijų srityse įskaitant energijos talpų gamybą. Šiuo metu TR veikia dvi elementų ir beveik 100 įvairaus masto ličio jonų akumuliatorių gamyklų.	Hurriyet
Susisiekimas ir komunikacijos	
„Turkish Airlines“ pasiekė Gineso pasaulio rekordą kaip oro linijų bendrovė, skraidinanti į daugiausiai šalių – sulig naujuoju maršrutu į Čilę oro linijų tinklas išsiplėtė savo tinklą iki 131 šalies.	AnadoluAjansi
"Turkish Airlines" paskelbė apie partnerystę su "Apple", siekiant įdiegti pažangią bagažo sekimo sistemą.	Euronews
Turkijos pigių skrydžių bendrovė „Pegasus Airlines“ paskelbė užsakiusi 200 „Boeing 737 MAX 10“ lėktuvų – tai yra didžiausias visų laikų sandoris, kurio vertė siekia maždaug 36 mlrd. dolerių.	Milliyet
2025 m. TR bus steigiamos trys saulės energiją naudojančios gamyklos, gaminsiančios geležinkelio transporto priemones.	AnadoluAjansi
TR siekia iki 2027 m. išplėsti savo greitųjų traukinių (YHT) tinklą iki 4122 km, t. y. 83 % daugiau, palyginti su dabartiniais 2251 km.	AnadoluAjansi

Lietuvos ambasada Turkijos Respublikoje

AKTUALIOS TURKIJOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. gruodis mėn.

Lapkričių, palyginti su praėjusiais metais, kelių transporto priemonių registravimas Turkijoje padidėjo 3,7 proc. Tarp markių pirmavo „Renault“ - 13,3 %, antroje vietoje - „Volkswagen“ (8,3 %), trečioje - „Hyundai“ (7,4 %), ketvirtoje - „Fiat“ (7,1 %) ir penktoje - „Peugeot“ (5,3 %). Sausio-lapkričio mėn. registruotų transporto priemonių skaičius Turkijoje per metus šoktelėjo 12,9 % ir pasiekė 2,4 mln.	HalkTV
Pirmasis šalyje pagamintas ryšių palydovas „Türksat 6A“ sėkmingai iškeltas į nuolatinę geosinchroninę orbitą. „Turksat 6A,, išplės „Turksat“ aptarnavimo zoną ir padidins potencialią auditoriją nuo 3,5 mlrd. iki daugiau kaip 5 mlrd. žmonių.	TurkiyeToday
2023 m. Turkijoje 16-74 m. amžiaus grupėje internetu naudojosi 87,1 proc. gyventojų, o 2024 m. šis rodiklis padidėjo iki 88,8 proc. (vyrų grupėje rodiklis siekė 92,2 proc., moterų – 85,4 proc.). „WhatsApp“ užėmė pirmąją vietą tarp labiausiai naudojamų mobiliųjų programėlių (86,2 proc.), toliau - „YouTube“ (71,3 proc.) ir „Instagram“ (65,4 proc.).	T24
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija	
2025 metų pagrindinės tarptautinės parodos Turkijoje	TR Prekybos ministerija